

Izvorni znanstveni rad
UDK 331.6.062:338 (497.13)
Primljeno u listopadu 1981.

PRIKRIVENA NEZAPOSLENOST U DRUŠTVENOM SEKTORU PRIVREDE SR HRVATSKE

Ilija Jurić

SOUR »Monting«, Zagreb

S A Ž E T A K

Prikrivena nezaposlenost predstavlja prijelaz između zaposlenosti i otvorene nezaposlenosti. To je zaposlenost bez odgovarajućih ekonomskih rezultata.

Kao što smo to istakli, ponekad se pod pojmom prikrivene nezaposlenosti podrazumijeva samo agrarna prenaseľjenost što je sasvim pogrešno. Zapravo, prikrivena nezaposlenost može se pojaviti kako u poljoprivredi tako i u nepoljoprivrednim djelatnostima. Pored toga, može se pojaviti i u privatnom sektoru i društvenom sektoru privređivanja, odnosno u svim organizacionim oblicima društvenog rada gdje se mogu mjeriti ekonomski rezultati toga rada.

Za razliku od otvorene ili registrirane nezaposlenosti, koja ima vidljive oblike i koja se zato može lako utvrditi, prikrivena nezaposlenost nema vidljive oblike i može se utvrditi samo odgovarajućim analitičkim metodama.

U osnovi postoje dvije metode utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti i to radno-normativna i dohodovna metoda.

Radno-normativna metoda pokazuje uz ostale uvjete koliko je potrebno rada za odgovarajuću proizvodnju, odnosno za odgovarajući kvantum usluga. Ili, bolje rećeno, koliko odgovarajući nivo proizvodnje odnosno usluga, uz ostale date uvjete, iziskuje zaposlenosti.

Dohodovna metoda utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti polazi od vrijednosnog izraza proizvodnje, odnosno usluga. U biti pokazuje, uz ostale date uvjete, kolika je potrebna zaposlenost za odgovarajući nivo dohotka, odnosno koliki je potreban dohodak za dati nivo zaposlenosti.

Rezultati naših istraživanja su dobiveni primjenom dohodovne metode utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti.

Kada se govori o nezaposlenosti uopće, onda se tu razlikuju dva pojma, koja su prema svom sadržaju veoma različita. Na jednoj strani pojavljuje se vidljiva, otvorena ili registrirana nezaposlenost, a na drugoj strani, skrivena, latentna ili prikrivena nezaposlenost.

Dok je otvorena ili registrirana nezaposlenost lako uočljiva, dotle je prikrivena nezaposlenost, kao što samo ime kaže, skrivena i ne može se utvrditi bez primjene odgovarajućih analitičkih metoda.

U osnovi, pojam nezaposlenosti je određen stepenom ekonomskog razvoja, društveno-ekonomskim odnosom i pravnim propisima, te zbog toga, bilo da se radi o registriranoj, bilo o prikrivenoj nezaposlenosti, njihovi pojmovi nemaju jedinstvenu definiciju, ni u ekonomskoj teoriji, niti u praktičnoj ekonomskoj politici pojedinih nacionalnih ekonomija.

Povijesno gledajući, nezaposlenost je stara koliko i zaposlenost a pojavila se u davnim društveno-ekonomskim uvjetima kada je počela proizvodnja dobara za tržište i kada su nastali uvjeti koji su omogućili nesklad između faktora proizvodnje. Zato se s pravom ističe, da se »privreda jednog naroda ne može razumjeti ako se, paralelno s njegovom radnom djelatnošću ne razmotri i njegova društvena sredina, a naročito njegova organizacija.«¹

Nije nam namjera da se upuštamo u povijest nezaposlenosti, već samo želimo naglasiti da je današnja nezaposlenost jednog dijela čovječanstva nastavak te pojave još iz ranijih vremena². Također, ne namjeravamo se upuštati u definiranje pojma registrirane nezaposlenosti. Međutim, to nismo u stanju u potpunosti otkloniti zbog kompleksnosti pojma nezaposlenosti koji u sebi podrazumijeva i prikrivenu i registriranu nezaposlenost.

Pojam registrirane ili otvorene nezaposlenosti, najčešće se svodi na veću ponudu radne snage od njene potražnje³. Međutim, pojam prikrivene nezaposlenosti povezan je s pojmom zaposlenosti u ekonomskom smislu riječi. To znači da je prikrivena nezaposlenost bez odgovarajućih ekonomskih efekata.

Često se pod pojmom prikrivene nezaposlenosti podrazumijeva samo agrarna prenaseljenost, što je ne samo pogrešno, nego i neodrživo. Zapravo, pojam nezaposlenosti je zajednički pojam za registriranu i prikrivenu nezaposlenost, a agrarna prenaseljenost je samo jedan specifikum ukupne nezaposlenosti i dio prikrivene nezaposlenosti. Na to je još u svoje vrijeme ukazao Marx, kada je istakao, da »Relativno suvišno stanovništvo postoji u svim nijansama. Svaki radnik spada u njega, za ono vrijeme dok je zaposlen upola ili nikako«⁴.

1) H. Cunow, Allgemeine Wirtschaftsgeschichte, I Band, J. H. W. Dietz Nachfolger, Berlin, 1926. str. 21

2) Vidi o tome, pored ostalih: P. Mombert, Bevölkerungslehre, Jena, 1929.; W. Wedigen, Sozialpolitik, Jena 1933.; M. M. Knight, Historie Economique de l'Europe, Paris, 1930.; E. Warga, Two Systems, London, 1939.; W. Abendroth, Sozialgeschichte der europäischen Arbeiterbewegung, Frankfurt am Main, 1965.; G. Droege, Deutsche Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Frankfurt am Main, 1972.; F. Niess, Geschichte der Arbeitslosigkeit, Pahl-Rugenstein Verlag, Köln, 1977.; J. Kuczynski, Die Geschichte der Lage der Arbeiter in England von 1640 bis in die Gegenwart, Berlin, 1949.; J. Kuczynski, Geschichte der Lage der Arbeiter in der Vereinigten Staaten von Amerika von 1789 bis in die Gegenwart Berlin, 1948.

3) Vidi o tome, pored ostalih: W. Sombart, Die Gewerbliche Arbeiterfrage, Leipzig, 1904. str. 111-112.; D. Lapčević, Položaj radničke klase i sindikalni pokret u Srbiji, Beograd, 1982. str. 56; J. M. Keynes, Allgemeine Theorie der Beschäftigung, des Zinses und des Geldes, München, 1936. str. 13.

4) K. Marx, Kapital I, Kultura, Beograd, 1974. str. 536

Sebić⁵ govori da prikrivena nezaposlenost predstavlja nedovoljno iskorištenu radnu snagu koja je inače zaposlena i da to nije samo karakteristika poljoprivrednog sektora proizvodnje. »Ova kategorija je nešto šira i odnosi se na svu onu radnu snagu koja se zbog nemogućnosti transfera zadržava u sektorima niže od prosječne produktivnosti rada, kao i ono radno sposobno stanovništvo koje formalno ne spada u radnu snagu, ali je voljno da se u nju uključi pod povoljnijim okolnostima.«⁶

Prikriveno nezaposleni »obično predstavljaju u cijelosti vrlo nisku produktivnost sa vrlo širokom komponentom pseudo-zaposlenja, ljudi čija aktivnost stvarno ne odgovara nikakvoj socijalno-ekonomskoj racionalnosti«⁷.

Iako nismo u mogućnosti ulaziti dublje u analizu pojma prikrivene nezaposlenosti, naša dosadašnja izlaganja sve više nas upućuju da je definiranje pojma prikrivene nezaposlenosti usko povezano s ostvarenjem ekonomskih rezultata zaposlenih. Ako to prihvatimo kao točno, onda nam se nameće zaključak, da je prikrivena nezaposlenost specifikum u kompleksu nezaposlenosti i da ima svoje posebne karakteristike.

Taj je specifikum došao do izražaja i na međunarodnom planu. Čak i terminološki, pod pojmom prikrivene nezaposlenosti, došlo je do nekih diferencijacija, pa se često taj oblik nezaposlenosti naziva različito — nedovoljna zaposlenost — nepotpuna zaposlenost — potzaposlenost i sl., ali im je zajedničko to, da se uvijek misli na ekonomske efekte zaposlenih, odnosno ekonomske efekte onih osoba koje su ekonomski aktivne⁸.

Da bi se prikrivena nezaposlenost mogla pratiti u međunarodnim relacijama, bilo je potrebno da ju definira neko međunarodno tijelo. To je učinila Deveta međunarodna konferencija o statistici rada. Definicija glasi:

»Nepotpuna zaposlenost postoji u slučajevima kad zaposlena lica ne rade puno radno vrijeme, a mogla bi i žele da rade mnogo više i efikasnije ili kad bi plaća ili prihod lica koja imaju određeno radno mjesto bili mnogo veći ako bi s obzirom na njihove stručne kvalifikacije i sposobnosti ova lica radila u boljim uslovima proizvodnje ili na drugom radnom mjestu«⁹.

Ta definicija prikrivene nezaposlenosti, na međunarodnom planu sadrži i nekoliko bitnih karakteristika, koje s obzirom na njenu primjenjivost u uvjetima socijalističke samoupravne Jugoslavije treba kritički ocijeniti.

Prvi dio definicije, koji govori da se prikrivena nezaposlenost odnosi na sve zaposlene, što znači u svim djelatnostima, kada rade ispod punog radnog vremena a mogli bi raditi više i efikasnije, mogao bi se prihvatiti, s tim što se pod pojmom »više« podrazumijeva puno radno vrijeme utvrđeno

5) F. Sebić, Teorija pune zaposlenosti u djelima savremenih engleskih ekonomista, Sarajevo, 1977. str. 149.

6) F. Sebić, Teorija pune zaposlenosti, str. 149.

7) A. Lauterbach, Employment, Unemployment and Underemployment, A Conceptual Re-examination, The American Journal of Economics and Sociology, Vol. 36. No. 3, July, 1977. str. 294.

8) Pod ekonomski aktivnim osobama podrazumijevaju se osobe koje obavljaju neko zanimanje i na taj način osiguravaju sebi sredstva za život.

Više o ekonomskoj aktivnosti stanovništva, vidi: A. Wertheimer-Baletić, Ekonomska aktivnost stanovništva, Demografski aspekt, Školska knjiga, Zagreb, 1978. posebno strana 27—28.

9) Uzeto prema: R. Maričić, Metodološki tretman fenomena nezaposlenosti, Ljudski faktor i problemi nezaposlenosti, Institut za političke studije Fakulteta političkih nauka, Beograd, 1969. str. 231.

odgovarajućim socijalnim zakonodavstvom. U tom slučaju, taj bi dio definicije bio primjenjiv i u uvjetima socijalističke samoupravne prakse u Jugoslaviji. Međutim, drugi dio definicije, koji se odnos na efikasnost zaposlenih u smislu racionalnijeg korišćenja radne i stručne sposobnosti zaposlenih, da bi se osigurala veća plaća, odnosno prihod zaposlenih, nosi u sebi karakteristike odvojenosti sredstava za proizvodnju od radne snage. Taj dio definicije je za jugoslavenske samoupravne prilike nepotpun, jer ne sadrži bolje korišćenje radnih sposobnosti zaposlenih u smislu povećanja društvenog dohotka (u užem i širem smislu riječi) višeg osobnog dohotka zaposlenih.

Internacionalni biro rada, prilikom iskazivanja statističkih podataka o prikrivenoj nezaposlenosti, u potpunosti uvažava definiciju koju je dala Deveta međunarodna konferencija o statistici rada¹⁰.

Jugoslavenski autori, u definiranju prikrivene nezaposlenosti, na jedan ili drugi način, u taj pojam uključuju dohodovnost kao bitnu karakteristiku svojih definicija.

Dohodovnost kao bitnu karakteristiku prikrivene nezaposlenosti ističe K. Prpić i kaže: »Šire određenje maskirane ili prikrivene nezaposlenosti naglašava da su to forme privredne aktivnosti u kojima su prosječna produktivnost i dohodak niski. Stoga je ona posebno andemične naravi u manje razvijenim zemljama i područjima.«¹¹.

Značajno je istaknuti definiciju prikrivene nezaposlenosti koju je dao S. Polovina, a koja glasi: »Prikrivena nezaposlenost se odnosi na ona zaposlena lica čija efikasnost ne odgovara prosječnoj, zatim na ona koja ne rade puno radno vrijeme, te na ona koja rade poslove ispod njihove stručnosti i kvalificiranosti.«¹²

Takvom definicijom, koju je dao S. Polovina, stvorene su teorijske pretpostavke za formuliranje analitičkog modela utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti i otklonjena je dilema o adekvatnosti definicije prikrivene nezaposlenosti za društveno-ekonomske uvjete socijalističkog samoupravljanja u Jugoslaviji, te njene primjene u našim konkretnim uvjetima. S druge strane, ta definicija dozvoljava da se prikrivena nezaposlenost analizira u svim djelatnostima, neovisno radi li se o poljoprivrednoj ili nepoljoprivrednoj oblasti rada, kao i to da se taj problem može sektorski analizirati jer se definicija može primijeniti na društveni i na privatni sektor, što je posebno značaja.

I konačno, iz definicije se vidi, da se problem prikrivene nezaposlenosti može sasvim odvojeno analizirati i u dijelovima kao što su efikasnost privredivanja, radno vrijeme i korištenje radnih i stručnih sposobnosti zaposlenih.

Sličnu definiciju prikrivene nezaposlenosti, kao i S. Polovina, dao je J. Deželjin, koji kaže: »Prikrivena nezaposlenost obuhvaća osobe koje su, dođuše, zaposlene, ali rade poslove ispod svoje stručnosti i kvalificiranosti, ili

10) Vidi: International Arbeitsamt, Beschäftigung, Wachstum und Grundbedürfnisse: Ein Weltweites Problem, Bericht des Generaldirektors, des Internationalen Arbeitsamtes, Genf, 1976. str. 19.

F. Fröbel, J. Heinrichs, O. Kreye, Die neue internationale Arbeitsteilung, Rowohlt, Starnberg, 1977. str. 632.

11) K. Prpić, Stavovi (i motivi) nezaposlenih u SR Hrvatskoj prema geografskoj mobilnosti (magistarski rad), Zagreb, 1979. str. 24.

12) S. Polovina, Zaposlenost kao cilj ekonomske politike (doktorska disertacija), Ekonomski fakultet Zagreb, Zagreb, 1974. str. 52—53.

ne rade puno radno vrijeme, te one zaposlene osobe čija je efikasnost ispod prosječne.«¹³

Ispod prosječnu efikasnost zaposlenih, kao bitnu karakteristiku prikrivene nezaposlenosti, navodi i E. Dimitrieva¹⁴, s tim što posebno ističe ekonomske gubitke uslijed neracionalnog korištenja postojeće radne snage.

Prikrivena nezaposlenost se pojavljuje u svoja tri osnovna oblika i to:

- a) u obliku niže efikasnosti zaposlenih od prosječnog ostvarenja;
- b) u obliku skraćenog radnog vremena zaposlenih i
- c) u obliku zaposlenja ispod stručnosti i kvalificiranosti radnika.

U okviru djelatnosti, prema društveno-organizacionim oblicima rada, prikrivena nezaposlenost se može pojaviti u:

- a) sektoru privatne poljoprivrede;
- b) privatnom sektoru nepoljoprivrede;
- c) društvenom sektoru privrede i
- d) društvenom sektoru neprivrede.

Svaka vrsta prikrivene nezaposlenosti ima svoje posebne uzroke u čiju analizu sada nismo u mogućnosti ulaziti. Ipak, treba reći da se, uglavnom, svi oni svode na uzroke koji proizlaze iz privredne strukture, nivoa opremljenosti rada, tržišnih kolebanja, kvalifikacione strukture zaposlenih, zakonskih propisa, organizacije radnih procesa i sl.

Ekonomske posljedice prikrivene nezaposlenosti svode se na njihovo djelovanje u makro, mezo i mikro ekonomiji¹⁵. Zajedničko im je da smanjuju akumulativnu sposobnost privrede u cjelini, akumulativnu sposobnost privrednih subjekata i životni i radni standard zaposlenih, kao i životni standard ostalih struktura stanovništva.

Prikrivena nezaposlenost smanjuje mogućnost privrednog razvoja, odnosno investiranja i na taj način onemogućuje širenje polja rada¹⁶ i problem nezaposlenosti se u cjelini povećava.

Polazeći od toga da prikrivena nezaposlenost predstavlja prijelaz između zaposlenosti i otvorene nezaposlenosti i da nema vidljive oblike ispoljavanja ona se može utvrditi samo odgovarajućim analitičkim metodama.

U osnovi postoje dvije metode utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti — radno normativna i dohodovna metoda¹⁷. Radno-normativna metoda utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti polazi od normi rada koje su, s obzirom na sve druge uvjete, potrebne za proizvodnju odgovarajućih vrsta proizvoda, od-

13) J. Deželjin, Naučno-tehnički progres i zaposlenost u SFRJ Jugoslaviji, izd. Marksistički centar Rijeka, Biblioteka »Znanje«, Rijeka, 1977. str. 22.

14) E. K. Dimitrieva, Demografski i društveno-ekonomski uzroci nezaposlenosti u SR Makedoniji (doktorska disertacija), Ekonomski fakultet Zagreb, Skopje, 1977. str. 28.

15) Podjela je uzeta prema S. Kukoleći, koji pod pojmom makro-ekonomija podrazumijeva nacionalnu ekonomiju, pod pojmom mezo-ekonomija ekonomiju radnih rganizacija a pod pojmom mikro-ekonomija ekonomiju svakog pojedinca. Vidi: S. Kukoleća, Merenje poslovnog uspeha, Zagreb, 1966. str. 1—14.

16) Širenje polja rada nastaje uvođenjem tehničkog progressa u proizvodnju i to na taj način što se njegovim uvođenjem privremeno smanjuje broj radnih mjesta, ali se stalno širi polje rada. Dugoročno gledajući, to dovodi do povećanje zaposlenosti radne snage. Vidi više o tome: D. Čalić, Proširenje polja rada i pitanje zapošljavanja, Ekonomski pregled, Zagreb, broj 9—10/1976. str. 711—717.

17) O metodama utvrđivanja prikrivene nezaposlenosti vidi detaljnije: J. Jurić, Prikrivena nezaposlenost kao problem dohodovnosti u SR Hrvatskoj (doktorska disertacija), Ekonomski fakultet, Zagreb, 1980, str. 69—98.

nosno potrebnog radnog vremena za izvršenje odgovarajućih usluga. Dohodovna metoda polazi od vrijednosnog izraza ostvarene proizvodnje i usluga i pokazuje moguću zaposlenost u odnosu na dohodak, odnosno potreban dohodak za odgovarajuću zaposlenost.

Prema istraživanjima koja smo obavili, uz primjenu dohodovne metode, a na osnovi završnih računa za 1978. godinu, utvrdili smo broj prikriveno nezaposlenih u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske, kako prikazuje tabela broj 1.

TABELA 1

Odnos prikriveno nezaposlenih prema zaposlenim u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske po privrednim oblastima za 1978. godinu.

Red. broj	Privredna oblast	Broj zaposlenih	Broj prikriveno nezaposlenih	% prikriveno nezaposlenih od zaposlenih
01.	Industrija i rud.	467.392	14.369	3,1
02.	Poljopr. i ribar.	42.266	771	1,8
03.	Šumarstvo	14.911	162	1,8
04.	Vodoprivreda	5.707	235	4,1
05.	Građevinarstvo	137.064	6.757	4,9
06.	Promet i veze	109.650	6.479	5,9
07.	Trgovina	131.579	3.477	2,6
08.	Ugostit. i tur.	62.257	1.753	2,8
09.	Obrtništvo	39.060	3.109	8,0
10.	Stamb. kom. djelat.	30.751	2.261	7,4
11.	Fin. i dr. usluge	25.706	3.031	11,8
UKUPNO:		1,066.343	42.404	4,0

Izvor: I. Jurić, Prikrivena nezaposlenost kao problem dohodovnosti u SR Hrvatskoj (doktorska disertacija), Ekonomska fakultet, Zagreb, 1980. str. 222, tab. 38.

Podaci u Tabeli 1 pokazuju da u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske, prema podacima za 1978. godinu, ima prikriveno nezaposlenih 42.404 radnika. To znači da bi se toliko radnika moglo zaposliti na novim radnim mjestima, što bi dovelo do dvostruko pozitivnog efekta. Prvo, na taj način bi se za adekvatan nivo troškova prikriveno nezaposlene radne snage povećala dohodovnost zaposlene radne snage, što bi adekvatnom raspodjelom društvenog proizvoda povećalo akumulativnu sposobnost privrede. Drugo, adekvatnim zapošljavanjem prikriveno nezaposlene radne snage povećao bi se društveni proizvod ukupne privrede a s tim i akumulativna sposobnost privrede u cjelini.

Promatramo po privrednim oblastima, najveći apsolutni broj prikriveno nezaposlenih nalazi se u industriji i rudarstvu, i broji 14.369, zatim u građe-

vinarstvu 6.757, te u prometu i vezama, gdje je 6.474 prikriveno nezaposlenih radnika. Najmanji apsolutni broj prikriveno nezaposlenih nalazi se u šumarstvu, a čini 162 radnika, zatim u vodoprivredi, 235 radnika, te u poljoprivredi i ribarstvu gdje broj prikriveno nezaposlenih čini 771 radnik.

U relativnim pokazateljima, prikrivena nezaposlenost u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske čini 4,0% od ukupne zaposlenosti u društvenom sektoru privrede. Najveći relativni udjel prikrivene nezaposlenosti nalazi se u privrednoj oblasti financija i drugih usluga i iznosi 11,8%, a najniže u šumarstvu, gdje iznosi 1,1⁰/₀ zaposlenih. Industrija i rudarstvo, prema relativnom udjelu prikrivene nezaposlenosti, nalazi se na sedmom mjestu, a rađevinarstvo na petom itd.

Prikrivena nezaposlenost u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske, po zajednicama općina, prikazana je u Tabeli 2.

Tabela 2

Odnos prikrivene nezaposlenosti prema zaposlenosti u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske po zajednicama općina za 1978. godinu.

Red. broj	Zajednica općina	Broj zaposlenih	Broj prikriveno nezaposlenih	% prikriveno nezaposlenih od zaposlenih
01.	Bjelovar	52.428	2.823	5,4
02.	Gospić	12.286	1.168	9,5
03.	Karlovac	34.248	1.781	5,2
04.	Osijek	173.509	4.565	2,6
05.	Rijeka	160.861	9.184	5,7
06.	Sisak	37.640	1.562	4,1
07.	Split	183.094	7.289	4,0
08.	Varaždin	56.496	2.597	4,6
09.	Zagreb-grad	298.044	9.314	3,1
10.	Zagreb-prsten	57.737	2.121	3,7
UKUPNO :		1,066.343	42.404	4,0

Izvor: I. Jurić, Prikrivena nezaposlenost kao problem dohodovnosti u SR Hrvatskoj (doktorska disertacija), Ekonomska fakultet, Zagreb, 1980. str. 223, tabela broj 39.

Iz Tabele 2 vidi se da najveći broj prikriveno nezaposlenih u društvenom sektoru privrede ima Zajednica općina Zagreb-grad, gdje taj broj iznosi 9.314 radnika, zatim, Zajednica općina Rijeka s 9.184 i Zajednica općina Split sa 7.289 prikriveno nezaposlenih radnika. Najniži apsolutni broj prikriveno nezaposlenih ima Zajednica općina Gospić s 1.168, zatim Sisak s 1.562 i Karlovac s 1.781 radnikom.

Procentualni udjel prikrivene nezaposlenosti u ukupnoj prikrivenoj nezaposlenosti društvenog sektora privrede SR Hrvatske pokazuje da se u zajednicama općina Osijek, Rijeka, Split i Zagreb-grad nalazi 71,5% ukupne prikrivene nezaposlenosti društvenog sektora privrede SR Hrvatske. Najveći udjel u ukupnoj prikrivenoj nezaposlenosti u društvenom sektoru privrede SR Hrvatske ima Zajednica općina Zagreb-grad (22,0%), a najmanje zajednica općina Gospić (2,8%).

Relativno najveća prikrivena nezaposlenost u društvenom sektoru privrede nalazi se u Zajednici općina Gospić i iznosi 9,5% od zaposlenih, zatim Zajednici općina Rijeka 5,7%. Relativno najnižu prikrivenu nezaposlenost u društvenom sektoru privrede ima Zajednica općina Osijek 2,8%, a odmah iza Zajednice općina Osijek nalazi se Zajednica općina Zagreb-grad s 3,1%.

Na kraju, svjesni smo činjenice da je ovaj naš osvrt ostao u veoma skromnim granicama i da je iz njega nemoguće izvlačiti dalekosežnije zaključke. Isto tako, svjesni smo da su mnoga pitanja ostala čak i nespomenuta kao i da su neka tek naznačena.

Ilja Jurić

Masked Unemployment in Social Sector of Economy of Croatia

S U M M A R Y

Masked unemployment represents the transition between the employment and open unemployment. That's employment without the expected economic results. Sometimes masked employment means only the rural overpopulation which is totally wrong. In fact, masked unemployment can exist in agriculture as well as in other activities. It can appear also in the social sector and in all cases in which the economic results of work can be measured.

The main difference between the masked and open unemployment lies in the fact that the latter is easy to register and the former is not openly manifested. In general, there are two main methods to register masked unemployment — normative approach connected with the work output and with the value of work paid in the form of a salary.

The first shows how much work is needed for the appropriate production, and the second shows what is a level of employment needed for the appropriate amount of salary. In the article, the author uses the second method to register the masked unemployment.

Translated by Ognjen Čaldarović